

Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Člověk a jeho svět je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět pro 1. stupeň.

Časová dotace:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 2 hodiny
4. ročník – 3 hodiny
5. ročník – 3 hodiny

Organizace výuky:

Výuka probíhá ve kmenové třídě. Při výuce mohou být rovněž využívány výukové počítačové programy, kdy výuka probíhá rovněž v počítačové učebně, zařazeny mohou být rovněž činnosti v areálu školy, v Zelené učebně.

Cíl výuky:

Vzdělávání v předmětu Člověk a jeho svět směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

(všichni vyučující při své práci využívají společné strategie –viz oddíl Charakteristika ŠVP kapitola 2 a tyto společné strategie dále konkrétně rozvíjejí pro předmět Člověk a jeho svět):

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učivo je probíráno různými způsoby a metodami tak, aby si mohl žák postupně uvědomovat jaký styl mu vyhovuje • snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu • k žákům je přistupováno dle jejich individuálních schopností • žáci jsou vedeni k vyhledávání informací v různých zdrojích • pracují s výukovými programy na PC • škola postupně sestavuje didaktické postupy založené na čtení s porozuměním • škola žáky postupně učí vyhledávat informace z různých zdrojů – v encyklopediích, na internetu, v časopisech - Sluníčko, Mateřídouška, 21. století a jiné • využití knih ze školní knihovny • návštěvy městské knihovny • výuka podle vlastních výukových textů, které žáci dotváří • škola postupně vytváří systém výuky, ve kterém se
----------------------------------	--

	<p>snažíme smysluplně prolínat učivo jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k nabytí nové vědomosti v jiné oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • snažíme se aby totožné formy práce s textem , které si žáci osvojili v hodinách českého jazyka, byly využívány i při získávání vědomosti v ostatních vzdělávacích oblastech • pozornost žáků usměřována na důležité základní jevy • naučit žáky samostatnosti je základním kamenem práce v početném kolektivu • žákům je umožňována realizace vlastních nápadů • žáci jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům • výuka je postupně doplňována motivačními úkoly • základním motivačním faktorem je žákova svoboda
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žáci jsou vedeni k otevřenému upozorňování na problémy slušnou formou • žáci mohou opravit vyučujícího, pokud udělal chybu • snažíme se , aby žáci ihned reagovali, pokud neporozumí látce • vzniklé problémy se snažíme, s ohledem na věk, řešit se žáky. • do výuky se snažíme postupně zapojovat úkoly z praxe • tam, kde je didaktický systém dokonaleji propracován, je obohacován vazbou na praxi • škola vytváří systém vlastních výukových textů, které vedou k samostatnosti žáků

	<ul style="list-style-type: none"> • úkoly ve výukových textech jsou řazeny v posloupnostech, které umožňují rozvoj samostatnosti • žákům jsou zadávána dobrovolná témata a úkoly k vypracování • žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů • svobodné volby pořadí plnění úkolů mohou žáci využívat všude tam, kde je najednou zadáno více na sebe nenavazujících úkolů
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • ve výuce jsou využívány metody obsahující prvek prezentace výsledků před žáky • do výuky je postupně zapojován brainstorming • forma brainstormingu je využívána vždy, když je zapotřebí získat co nejvíce různých nápadů a postřehů • učivo je prezentováno využíváním různých textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků • k výuce je používána různá literatura , časopisy
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • snažíme se zadávat práci jako týmovou spolupráci • žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci • škola využívá skupinové práce a kooperativního učení • této formy práce využíváme ve fázi procvičování učiva a opakování učiva • ve fázi vyvozování učiva se učíme využívat

	kooperativního učení
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> • v hodinách předmětu Člověk a jeho svět se snažíme pravidla vytvářet, kontrolovat a postupně dotvářet vzhledem k situaci ve třídě • žáci jsou seznamováni se základními právy dítěte • pravidla dodržování práv dítěte uplatňovány v hodinách předmětu Člověk a jeho svět • v rámci výuky je používána metoda hraní v roli pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení • touto metodou se přibližujeme situace odehrávající se v divadle, dopravních prostředcích nebo v mezilidských vztazích • žáci znají důležitá telefonní čísla • škola pořádá akce připomínající lidové tradice (Adventní sobota, Velikonoce) • v průběhu roku jsou používány texty související s lidovými tradicemi • škola pořádá besídky pro širší veřejnost (třídní besídky) • snažíme se zde prezentovat, co se žáci naučili • jednotlivé problémy environmentální výchovy jsou zařazovány do výuky • témata zaměřena na problémy environmentální výchovy jsou součástí hodin předmětu Člověk a jeho svět
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • žáci jsou v rámci výuky seznamováni se základy bezpečnosti

- | | |
|--|---|
| | <ul style="list-style-type: none"> • žáci seznamováni s bezpečnostními pravidly vyplývajícími ze situace, tato pravidla jsou průběžně kontrolována • žáky se snažíme vést k vlastnímu odhalování možných nebezpečí • škola se snaží žáky postupně vést k sebehodnocení své práce • snažíme se o každodenní jednoduchou sebehodnotící aktivitu |
|--|---|

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání všemi smysly – například ovoce, zelenina, přírodniny – zrakem, čichem, hmatem apod., učit se vyhledávat v textu nejpodstatnější – tvorba myšlenkových map, tvorba vlastních učebních textů, poznávat pomocí vyhledávání informací – učebnice, encyklopedie, knihy, internet.

Sebepoznání a sebepojetí

Rozvíjení vztahu ke vzdělávání a kladného přístupu k získávání znalostí dle vlastních možností. Snaha o překonávání překážek.

Seberegulace a sebeorganizace

Kontrola samostatných prací či práce ve skupině formou sebehodnocení. Rozvíjení schopnosti stanovit časový rozvrh pro plnění úkolů a dodržovat jej. Plánování učení a zodpovědná příprava na referáty a projekty (4. – 5. roč.). Projekty kombinovat jako formou samostatné práce, tak i skupinové.

Psychohygiena

Využívání modelových situací, ve kterých je rozvíjena snaha o společné řešení problému již vyskytujícího se či pouze možnosti jeho vzniku (prevence, řešení problémů v kolektivu, odmítání návykových látek a pod.. Mnoho okruhů učiva souvisí s psychohygienou jedince.

Kreativita

Rozvíjení schopnosti uplatnit nápady, hledat další cesty k uplatňování nápadů a realizovat je. Originálními způsoby, prostředky a možnostmi zpracovávat projekty a jejich vzájemné ukázky spojené s ohodnocením svými spolužáky.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemné poznávání se v třídním kolektivu, seznámení s životem osobností v historii naší země.

Mezilidské vztahy

Uplatňovat péči o kvalitní vztahy v kolektivu, cvičit toleranci a pochopení pro spolužáky, umění respektovat se navzájem (např. oslovovat se křestními jmény, pokoušet se při řešení konfliktů dívat se na vše i očima druhého, při neúspěchu hledat společně řešení apod.). Sledování mezilidských vztahů v různých časových obdobích. Sledování porušování lidských práv v naší historii.

Komunikace

Zdokonalování se v komunikaci verbální – modelové situace v prvoučných tématech (prosba, omluva, informace pro druhé, vysvětlení, asertivní jednání, dialog apod. – 1. – 5. roč.). Rozvíjení komunikace neverbální – referáty, projekty. V historii sledovat neexistující komunikaci i s důsledky.

Kooperace a kompetice

Rozvíjení schopnosti pracovat v kolektivu (ve dvojicích, ve skupině), hodnotit spolupráci a její přínos, umět se podřídit práci skupiny.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Zvládání problémů vyplývajících z učiva, cvičení dovednosti řešit tyto problémy.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Cvičení pozitivních vztahů ke spolužákům – rozvíjet pomoc a ohleduplnost na základě vlastního žebříčku hodnot, který by měl být tvořen povědomím o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování. (Dané uplatňovat např. i v tématu rodina, význam a funkce rodiny – 1. – 5. roč.). Cvičení dovednosti analýzy postojů a hodnot v chování historických osobností – 4. – 5. roč.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

.Vytváření pravidel ve třídě a trvání na jejich dodržování. Od 5. ročníku práce ve školním parlamentu.

Občan, občanská společnost a stát

Aplikace na historické události – práva a povinnosti v různých společenstvech (tlupa, kmen, rod, první státy, říše, stavovská monarchie, období absolutismu, osvícenské názory, novodobá občanská společnost; demokratické zřízení s ústavou, pluralitní parlamentní demokracie v kontrastu s totalitou, národnostní problematikou a porušováním lidských práv).

Formy participace občanů v politickém životě

V průběhu dějin boj za všeobecné a rovné volební právo. Demokratické volby – parlamentní, krajské a komunální.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Prvky demokracie v hodinách – řád, norma, spravedlivé hodnocení. V historických souvislostech – demokracie a diktatura v našich dějinách. Co je to Ústava, její význam.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

Na základě vlastních zkušeností z cestování po jiných zemích během prázdnin. Seznamování s tradicemi, zvyky, životním stylem, zajímavostmi, odlišnostmi, jazykem národů v Evropě. Možnost projektů.

Objevujeme Evropu a svět

Naše vlast a Evropa (naši sousedé, srovnání s ostatními státy). V učivu o Evropě poznávají žáci povrch a přírodní útvary v Evropě, vodstvo, faunu a floru v Evropě i ve světě. Seznamují se s evropskými státy a jejich hlavními městy, učí se specifika jednotlivých států (vlajky, státní symboly, měna apod.).

Jsme Evropané

Seznámení s historickými kořeny evropské civilizace. Připomenutí rozdělení Evropy železnou oponou po 2. světové válce a integrace Evropy v 90. letech 20. století - Evropská unie.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference

Poznávání vývoje naší kultury. Promítání cizích vlivů do české kultury a naopak: české osobnosti ovlivňují světovou kulturu. Na základě poznávání dějinných událostí (konflikty vyplývající z odlišností sociálních, kulturních, náboženských apod.) respektovat zvláštnosti ostatních etnik.

Lidské vztahy

Rozvíjení schopnosti spolupráce v třídním kolektivu, prosazovat slušné chování. Aplikace na různé situace nejen mimo školní prostředí.

Etnický původ

Respektování jiných etnických skupin i s jejich odlišnostmi. Sledování česko – německé otázky v historii, problém židů za druhé světové války, soudobá rasová nesnášenlivost a jiné

Multikulturalita

Rozvíjet vzájemné obohacování se a naslouchání druhým nejdříve ve třídě a zkušenosti využívat ve vztahu k příslušníkům jiných sociokulturních skupin. Schopnost využít cizí jazyk – důležitý nástroj dorozumívání.

Princip sociálního smíru a solidarity

Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí mohou být i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin. Využít zkušenosti i nad rámec třídního kolektivu.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Zařazování rostlin a živočichů do různých ekosystémů (rostlinná a živočišná pásma v Evropě i ve světě). Význam jednotlivých ekosystémů pro život na Zemi. Naše obec a její vliv na okolní přírodu (čističky vod, sběrné dvory, černé skládky apod.).

Základní podmínky života

Jaké jsou základní podmínky života na Zemi? Nutnost ochrany životního prostředí – ekologie, národní parky, rezervace, chráněné krajinné oblasti (ochrana vzácných živočišných a rostlinných druhů). Možnosti ohrožení zákl. podmínek života.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Seznámení se základními globálními problémy lidstva. Životní prostředí a zemědělství a chemie, doprava, průmysl, odpady. Možnost zapojení se do ochrany životního prostředí – třídění odpadu ve škole, sběrové dny.

Vztah člověka k prostředí

Co můžeme udělat my pro ochranu prostředí? Naše obec a příroda – zajišťování ochrany životního prostředí v naší obci.. Seznámení s ekologickými problémy v okolí a jejich řešení. Vliv prostředí na zdraví.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Žáci se učí přistupovat k vyhledaným informacím na internetu či v encyklopediích kriticky, zvažovat míru jejich pravdivosti.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Vnímat různé typy sdělení a rozlišovat jejich podání a obsah.

Fungování a vliv médií ve společnosti

Seznámit se s příklady ovlivňování společnosti i jednotlivců médii (např. vliv médií v demokratických a nedemokratických režimech, reklamy v současných médiích).

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

Příprava na tvorbu individuálních i skupinových sdělení pro školní časopis.

Práce v realizačním týmu

Rozvíjet schopnost podílet se na práci v týmu pro školní časopis dle svých věkových možností.

Použité zkratky: OSV – osobnostní a sociální výchova
VDO – výchova demokratického občana
EGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MV – multikulturní výchova,
EVO – environmentální výchova
MEV – mediální výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět

1. období – 1. – 3. ročník

1. ročník

Místo, kde žijeme

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ▪ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny 	<ul style="list-style-type: none"> * pojmenuje své bydliště(adresa) * jednoduše popíše cestu do školy * najde své bydliště na mapě obce *označí cestu do školy na mapě obce* nakreslí jednoduchý plánec své cesty do školy * orientuje se na mapě bydliště *upozorní na nebezpečná místa v okolí * na mapě regionu najde polohu své obce 	Domov , prostředí domova,škola	1. ročník	VDO
		Orientace v místě bydliště a školy	2. ročník	VDO
		Cesta do školy	1.,2.,3., ročník	EVO
		Mapa- kde bydlím Okolní krajina	3.ročník	VDO

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<p>*seznámí se okolím svého bydliště *orientuje se na mapě svého bydliště</p>	<p>Můj domov, poloha</p> <p>Místní krajina Světové strany</p>	<p>1. ročník</p> <p>2.,3.ročník</p>	<p>VDO EVO</p>

Lidé kolem nás

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<p>*řekne základní údaje týkající se své osoby *řekne základní údaje týkající se své rodiny *orientuje se v základních pojmech vyjadřujících příbuzenské vztahy v rodině * orientuje se v základních příbuzenských vztazích své rodiny *určí svůj příbuzenský vztah vzhledem k ostatním členům rodiny *jednoduše popíše role jednotlivých členů v rodině</p> <p>*řekne povolání svých rodičů *jednoduše popíše pracovní činnost svých rodičů * pojmenuje jednoduše pracovní činnosti běžných povolání</p>	<p>Rodina</p> <p>Zaměstnání, práce, fyzická a duševní</p> <p>Soužití lidí, vlastnictví a kultura</p>	<p>1.,2.,3.ročník</p> <p>1.,2.,3.ročník</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům 	<p>*jednoduše vysvětlí důležitost běžných povolání *rozlišuje pojmy povolání a koníčků</p> <p>* vyjmenuje, co mají členové dané skupiny lidí společného *vyjmenuje , co mají členové dané skupiny lidí rozdílného *chápe rozdílné rysy jednotlivých členů dané skupiny lidí * dokáže najít důvod k pochválení svého člena skupiny lidí, ve které žije</p>	<p>Soužití lidí, vlastnictví a kultura</p> <p>Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie</p> <p>Lidé kolem mne, měřítko hodnocení</p>	<p>3.ročník</p> <p>3. ročník</p>	<p>OSV</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje 	<p>* jednoduše popíše svůj vztah ke členům rodiny a dalším lidem ve svém okolí *seznámí se s pravidly školního řádu, jsou mu</p>	<p>Společné soužití</p> <p>Pravidla ve škole</p>	<p>2.,3. ročník</p> <p>1.,2.,3. ročník</p>	<p>OSV</p> <p>OSV</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>pravidla pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami), rodině, v obci (městě)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky ▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva, nebo 	<p>srozumitelná *určí povinnosti a práva jednotlivých členů rodiny *rozpozná nejbližší občany svého bydliště</p> <p>* rozliší základní rozdíly mezi jednotlivci *dokáže obhájit své názory při konkrétních činnostech *v případě omylu se dohodne na společném postupu a řešení se spolužáky</p> <p>*seznámí se s lidskými práva a demokratickými principy v jejich základní podobě *rozpozná jednání a chování, které porušuje lidská práva a demokratické principy</p>	<p>Moje rodina</p> <p>Vztahy mezi lidmi</p> <p>Právo a spravedlnost</p> <p>Šikana, týrání</p>	<p>3.ročník</p> <p>3.ročník</p> <p>1.,2.,3., ročník</p> <p>2.,3. ročník</p>	<p>OSV</p> <p>OSV</p> <p>OSV</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
demokratické principy				

Lidé a čas

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> * rozlišuje pojmy vyjadřující jednotlivé části dne *vyjmenuje dny v týdnu *na ručičkových hodinách určí celé hodiny *na ručičkových hodinách určí časové údaje obsahující čtvrt, půl, tři čtvrtě *na hodinách určí časový údaj *do jednotlivých časových úseků dne přiřadí odpovídající situace *chápe význam pojmů minulost, přítomnost, budoucnost *rozlišuje čtvero ročních období *jednoduše popíše jednotlivá roční období 	<p>Orientace v čase, časový řád</p> <p>Určování času</p> <p>Časový řád, letopočet, kalendář</p> <p>Roční období</p>	<p>1. ročník</p> <p>2. ročník</p> <p>3. ročník</p> <p>1.,2.,3. ročník</p>	<p>OSV</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<p>*poznává významné osoby obce, regionu *interpretuje některé pověsti spjaté s místem, ve kterém žije</p> <p>*sestaví rodokmen své rodiny *pojmenuje některé historické památky svého bydliště</p>	<p>Pověsti a báje</p> <p>Průběh lidského života</p> <p>Regionální památky</p>	<p>3.ročník</p> <p>2.,3. ročník</p>	

Rozmanitost přírody

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<p>*seznámí se s pojmy jaro, léto, podzim, zima *přihadí jednotlivé pojmy k právě probíhajícímu ročnímu období *jmenuje vlastními slovy základní znaky jednotlivých ročních období *jednoduše popíše změny, které probíhají v jednotlivých ročních obdobích (počasí, život živočichů, vývoj rostlin) * k jednotlivým ročním obdobím přiřadí odpovídající oblečení, sporty, lidové tradice *k jednotlivým ročním obdobím přiřadí odpovídající datumy začátků období</p>	<p>Roční období a jeho specifika</p> <p>Život a změny v přírodě</p> <p>Orientace v ročním období</p> <p>Časový řád</p>	<p>1., 2., 3.ročník</p> <p>3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p> <p>2.,3. ročník</p>	<p>EVO</p> <p>EVO</p> <p>EVO</p> <p>EVO</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<p>*pozoruje základní rozdíly mezi přírodninami *podle nejzákladnějších znaků dělí přírodniny na živé a neživé *jmenuje typické zástupce živé a neživé přírody *na základě zkušenosti jmenuje a vlastními slovy vysvětlí jednotlivé znaky živých přírodnin *při vycházce do okolí poznává typické zástupce organismů v okolí svého bydliště *čichově, chuťově, opticky a hmatově zjistitelné vlastnosti látek *měří délku pomocí metru, měří hmotnost pomocí vah, měří objem pomocí odměrného válce, měří čas pomocí hodin *používá k záznamu měření základní jednotky délky, hmotnosti, objemu a času</p>	Živá a neživá příroda	3.ročník	EVO
		Životní podmínky	3.ročník	EVO
		Smyslová ústrojí	1., 2., 3.ročník	
		Látky a jejich vlastnosti	3.ročník	

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody ▪ zkoumá základní společenství ve vybraných lokalitách ▪ porovnává na základě pozorování základní projevy života 	<p>*pozoruje projevy života různých živočichů v přírodě</p> <p>popisuje a třídí známá zvířata podle typických znaků</p> <p>poznává vybrané základní živočichy a rostliny v přírodních společenstvích (voda, louka, les)</p> <p>zachovává pravidla bezpečnosti při styku se zvířaty, pojmenuje správné a nesprávné postupy při zacházení se zvířaty, se kterými neběžně dostává do styku</p>	<p>dřeviny, byliny rovnováha v přírodě</p> <p>zvířata na polích, na louce, v lese</p> <p>rostliny na polích, u vody, na louce, v lese</p>	3. ročník	EVO

Člověk a zdraví

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<p>*pojmenuje základní části lidského těla *rozumí základním pojmům vztahujícím se k hygieně těla a používá je *seznámí se s základními hygienickými návyky *odůvodní, proč je nutné dodržovat základní hygienické návyky *ve svém životě dodržuje základní hygienické návyky *rozpozná příznaky běžných nemocí a dokáže je popsat na vlastní osobě *jmenuje běžné nemoci a je seznámen s průběhem jejich léčby * podá lékaři základní informace o své osobě a případných potížích *respektuje základy slušného chování v ordinaci a v nemocnici *seznámí se s základy</p>	<p>Moje tělo</p> <p>Zdraví člověka</p> <p>Péče o zdraví</p> <p>Nemoc</p> <p>U lékaře</p> <p>První pomoc</p>	<p>1., 2., 3.ročník</p> <p>1., 2.,3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p> <p>2.,3.ročník</p> <p>1.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p>	

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ▪ Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ▪ Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb 	<p>první pomoci</p> <p>*popíše jednotlivé části těla *seznámí se s jednotlivým smyslovým ústrojím *popíše vnitřní a vnější stavbu těla *jednoduše vyjádří způsob ochrany vnitřní a vnější stavby těla</p> <p>*jmenuje jednotlivé etapy lidského života *sebe a osoby ze svého okolí zařadí do jednotlivých etap lidského života</p> <p>*jmenuje jednotlivé části dne *uvede své denní povinnosti *uvede své zájmy, záliby</p>	<p>Lidské tělo</p> <p>Vývoj člověka Průběh lidského života</p> <p>Režim dne</p> <p>Mimoškolní činnost</p>	<p>1., 2., 3.ročník</p> <p>2., 3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p>	

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě ▪ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu 	<p>*vytvoří jednoduchý časový plán</p> <p>*rozpozná možná nebezpečná místa ve svém okolí</p> <p>*rozpozná možné nebezpečné chování ve svém okolí</p> <p>*reaguje na možná nebezpečí a informuje o místech potenciálního nebezpečí</p> <p>*demonstruje způsob chování při setkání s neznámou osobou</p> <p>*demonstruje způsob chování odmítající nesprávné chování</p> <p>*demonstruje pomoc, kterou by využil pro sebe nebo pro jiné dítě</p> <p>*rozpozná a dělí dopravní prostředky do skupin</p> <p>*uvědomuje si nebezpečí</p>	<p>Harmonogram dne</p> <p>Vlastní bezpečnost</p> <p>Vlastní bezpečnost</p> <p>Dopravní výchova</p>	<p>3. ročník</p> <p>2., 3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p> <p>1., 2., 3.ročník</p>	<p>OSV</p> <p>OSV</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>v silničním provozu *odhadne místa potenciálního nebezpečí v silničním provozu *chápe nutnost pravidel silničního provozu *je seznámen se základními silničního provozu, týkající se chodce a cyklisty *demonstruje pravidla silničního provozu týkající se chodce a cyklisty *v praxi používá pravidla silničního provozu, týkající se chodce a cyklisty</p> <p>*reaguje na pokyny upozorňující na hromadné ohrožení</p>	<p>Bezpečné chování v silničním provozu</p> <p>Účastník dopravní výchovy</p> <p>..</p> <p>Situace hromadného ohrožení Důležitá spojení</p>	<p>2., 3.ročník</p> <p>Dopravní hřiště, návštěva strážníka Městské policie</p> <p>1., 2., 3.ročník</p>	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět

2. období – 4. - 5. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí 	<p>Žák</p> <p>podrobněji poznává místo, kde žije, místní oblast</p> <p>dobře se orientuje v místě bydliště</p> <p>orientuje se ve volné krajině podle přírodních ukazů, kompasu, buzoly určuje světové strany</p> <p>pracuje s náčrtem, plánem, mapou a porovnává je se skutečností, čte základní údaje na mapách regionu, republiky, Evropy, polokoulí charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky té určité krajiny</p>	<p>město, jeho části, poloha v krajině, poloha města v ČR</p> <p>orientační body v krajině</p> <p>světové strany podle kompasu, buzoly světové strany na mapě</p> <p>náčrt, plán, mapa</p> <p>druhy map – obecně zeměpisné a tématické, význam map</p> <p>zemský povrch a jeho tvary</p>	<p>4. ročník</p> <p>vycházka na vyvýšené místo, rozhlednu (Kunětická hora, Zelená brána)</p> <p>4. ročník</p> <p>vhodné realizovat formou orientačních závodů</p> <p>4.a 5. ročník</p> <p>5. ročník</p> <p>výstava map, atlasů</p> <p>5. ročník</p> <p>vyhledávání</p>	<p>EVO – žádoucí jednání občana vůči prostředí</p> <p>TV – turistika</p> <p>VV – „Město, kde žiji“ - „Krajina“</p> <p>TV – turistika, orientační závod</p> <p>VV – kreslení směrové růžice</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VV – význam barev</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ➤ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<p>prostřednictvím mapy uvádí významná místa, města, významné zemědělské, průmyslové a rekreační oblasti posoudí stav životního prostředí a vliv lidí na životní prostředí utváří si představu o životě předků, tradicích a zvyklostech</p> <p>rozvíjí pozorovací schopnost, analyzuje, srovnává a výstižně pojmenovává věci, jevy a děje, souvisle o nich vypráví</p> <p>na základě poznatků z výuky, osobního života, tisku, rozhlasu, televize rozliší hlavní orgány státní moci, zná symboly ČR i jejich význam</p>	<p>regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR surovinové zdroje, výroba, služby, obchod</p> <p>Evropa a svět kontinenty evropské státy, EU cestování</p> <p>základy státního zřízení a politického systému ČR prezident, vláda parlament, zákony, státní symboly</p>	<p>informací v encyklopediích, na internetu</p> <p>5. ročník fotografie z cest, využití dataprojektoru, dokumentární video programy</p> <p>5. ročník exkurze Praha – hlavní město TV vysílání – přenosy z vlády, projev prezidenta republiky</p>	<p>EVO – přírodní prostředí v daném regionu - žádoucí jednání občana vůči prostředí</p> <p>OSV rozvíjení základních dovedností dobré komunikace EGS – naši sousedé v Evropě VV – vlajky států ČJ – líčení zážitků z cestování</p> <p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – státní symboly MEV – vztah mediálního sdělení a reality HV – státní hymna</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva a demokratické principy ➤ rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích 	<p>Žák umí poukázat na nevhodné chování a snaží se diskutovat o něm.</p> <p>Žák zná svá práva, svobody a povinnosti a respektuje jejich dodržování.</p> <p>Žák si uvědomuje si, že práva, svobody a povinnosti jsou rovné a platí pro všechny.</p> <p>Žák umí rozpoznat soukromý a veřejný majetek.</p> <p>Žák umí objasnit, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami</p> <p>.</p> <p>Žák umí používat peníze v běžných životních situacích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lidská práva a práva dítěte ➤ základní formy vlastnictví ➤ peníze a jejich používání 	<p style="text-align: center;">4.ročník</p> <p style="text-align: center;">4.a 5. ročník</p>	<p>Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování</p> <p>M, český jazyk, svět práce</p>

LIDÉ A ČAS

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik 	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ se orientuje v čase ➤ chápe minulost, přítomnost, budoucnost ➤ používá kalendář, sleduje data narození, data významných dnů a ví, co se s nimi pojí ➤ umí využívat informačních zdrojů ➤ se orientuje na mapě (světové strany, barvy, značky, měřítko) <p>zná významné osobnosti</p> <p style="text-align: center;">Karel IV.</p> <p style="text-align: center;">Jan Hus, Jan Žižka</p>	<p><u>Orientace v čase</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ opakování učiva z 1.-3. roč. ➤ měření času, kalendář ➤ čas.přímka (letopočet, století) ➤ lidské generace <p><u>Exkurze</u> <u>Práce s mapou</u></p> <p><u>Život v dávné minulosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nejstarší osídlení naší vlasti ➤ Velkomoravská říše ➤ Přemyslovci ➤ Lucemburkové ➤ Husitství 	<p><u>navržené projekty – vyučující vybírá</u> 4.a 5. ročník <u>Projekty</u> Rodina Čas</p> <p>Knihovna, muzeum, galerie, internet. besedy a výstavy</p> <p><u>Projekt</u> Chráněné krajinné oblasti</p> <p>4. ročník Práce s internetem a encyklopediemi</p>	<p>G - čas.přímka M - jednotky času Čj (sloh) - rodina Aj - rodina Vv - roční období Pč - výroba kalendáře</p> <p>Čj(sloh) - popis, vypravování Čtení - encyklopedie M - měřítko mapy G -směrová růžice (kolmice, přímky, polopřímky) Hv - města v písních</p> <p>Čtení Čj(sloh) - výtah, popis, vypravování, tvoření</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>J.A.Komenský.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zná osobnost T.G.Masaryka ➤ objasní vznik Českosl. republiky ➤ umí vysvětlit pojem nacistická okupace ➤ orientuje se v základních historických událostech 20. a 21. století a zná několik nejvýznamnějších historických osobností tohoto období ➤ zná kulturní a historické památky a umí je vyhledat ➤ pozná rozdíl mezi pověstí a historick.skutečností ➤ zná významné dny a ví, co se s nimi pojí 	<p><u>Naše dějiny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Národní obrození ➤ I.svět.válka ➤ vznik Československé republiky ➤ II.svět.válka ➤ Československá rep. po II.svět. válce ➤ 20.století ➤ Současné vývojové etapy ČR <p><u>Báje , mýty, pověsti</u></p> <p><u>Státní svátky a významné dny</u></p>	<p>5. ročník Práce s internetem a encyklopediemi</p> <p>www.mesto-pardubice.cz (skupina Silver A)</p> <p>4. a 5. ročník www.mesto-pardubice.cz</p> <p>5. ročník Staré pověsti české Regionální pověsti</p>	<p>osnovy M - časová přímka Vv</p> <p>Čtení Čj(sloh) - výtah, popis, vypravování, tvoření osnovy</p> <p>Vv Čtení – práce s kalendářem INF – práce s internetem</p>

ROZMANITOST PŘÍRODY

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ví, čím se liší výrobek a přírodnina, co je organismus ➤ porovnává a třídí látky, zná změny, skupenství a vlastnosti látek ➤ měří veličiny s praktic. užitím základ. jednotek ➤ popíše oběh vody v přírodě, její vlastnosti a formy ➤ zná vlastnosti, složení, proudění vzduchu a význam pro život ➤ se seznamuje s významnými horninami a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výrobky a přírodniny ➤ třídění organismů ➤ hmotnost ➤ čas ➤ teplota ➤ objem ➤ délka ➤ Slunce, voda a vzduch ➤ horniny a nerosty ➤ půda 	<p>4.a 5. ročník</p> <p>5. ročník Varná konvice, kostky ledu, kahan, skleněný kryt, svíčka</p> <p>4. a 5. ročník Ukázky hornin a nerostů, sklo</p>	<p>Matematika, geometrie, SP Vv, Tv</p> <p>EVO</p> <p>Pč , Vv, VI</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a 	<p>nerosty, zvětráváním, vznikem půdy a jeho významem</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zná roční období ➤ podnebí a počasí ➤ chápe střídání dne a noci ➤ ví, jak na sebe působí magnet. Síly, umí zacházet s kompasem, zná svět. Strany ➤ zná společenstva rostlin a živočichů ➤ chápe vztahy mezi organismy ➤ zná rostliny a živočichy v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ roční období ➤ střídání dne a noci, Měsíc a jeho fáze ➤ magnety a světové strany ➤ rozmanitost životních podmínek na Zemi ➤ Sluneční soustava, Země ve vesmíru ➤ chráněná území v ČR (rostliny a živočichové) ➤ ochrana přírody a životního prostředí 	<p>Vzorky půdy</p> <p>4. ročník</p> <p>5. ročník</p> <p>Kompas, buzola</p> <p>5. ročník</p> <p>4. a 5. ročník</p> <p>Nástěnné obrazy, encyklopedie, atlasy, internet</p>	<p>VI, Tv, Pč</p> <p>Čj, VI, Ma</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná rozmanitost podmínek života na Zemi ➤ umí třídít organismy ➤ ví, jaký je rozdíl mezi jedincem a druhem ➤ zná nejznámější druhy živočichů, rostlin a hub ➤ zná životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživu a stavbu těla rostlin, hub, živočichů, jejich význam v přírodě a pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ekosystémy ➤ společenstva rostlin a živočichů ➤ les ➤ potoky a rybníky ➤ pole a louky ➤ zahrady a sady ➤ lesní přírodní společenstva, lesní podrost ➤ jedinec a druh (jméno rodové a druhové) ➤ byliny a dřeviny ➤ stavba těla rostlin ➤ přizpůsobení rostlin roční době ➤ bezobratlí x 	<p>4. a 5. ročník</p> <p>Encyklopedie, atlasy, internet</p> <p>Dle možností dětí a výběru učitele</p>	<p>Čj, Ma, Pč,Vv</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v atlasech a encyklopediích, umí vyhledat informace na internetu ➤ zná rozmanitost podmínek života na Zemi; ➤ zná význam čistoty ovzduší, vodstva, půd ➤ zná význam rostlinstva a živočišstva na Zemi ➤ chápe odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, ochranu rostlin a živočichů, likvidaci odpadů ➤ rozlišuje živelné 	<ul style="list-style-type: none"> obratlovci ➤ ryby ➤ obojživelníci ➤ plazi ➤ ptáci ➤ savci ➤ ochrana přírody a životního prostředí ➤ ekologie a ochrana přírody ➤ význam lesů pro krajinu a člověka ➤ společenstva rostlin a živočichů a jejich vzájemné vztahy 	<p>5. ročník 4. a 5. ročník</p> <p>4. a 5. ročník Encyklopedie, atlasy, internet Třídění odpadu Ochrana zdraví</p> <p>4. a 5. ročník</p>	<p>EVO</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<p>pohromy a ekologické katastrofy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ umí změřit objem, teplotu, délku, čas, stanovit hmotnost ➤ předvede pokus – přítomnost kyslíku ➤ provede pokus – bod varu, bod mrazu ➤ provede pokus o rozpustnosti a tvrdosti hornin a nerostů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ polní práce, hnojení ➤ pokus – měření tělesné teploty, výšky, hmotnosti ➤ měření na stopkách ➤ pokus se svíčkou ➤ pokus – přivedení vody k varu ➤ pokus – ochlazení vody, přeměna páry v kapky vody ➤ pokus s ledem ➤ pokus – rozpustnost křemene, soli apod. ; tvrdost 	<p style="text-align: center;">4. ročník</p> <p>Stopky, váha, metr, teploměr, odměrný válec a kádinka</p> <p>Svíčka, varná konvice, skleněný kryt, kostky ledu, sklo, půda</p>	<p>Tv, Ma, Vv, Pč</p> <p>Ma, Pč, Čj</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí pokusy s půdou ➤ provádí pokusy s rostlinami ➤ pozoruje zvířata 	<p>hornin – vrypy do skla</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pokus – přítomnost organismů v půdě ➤ pokus – klíčení, růst, přesazování, sadba a setí, ošetřování rostlin ➤ pozorování projevů domácího zvířete 	<p>4. a 5. ročník</p>	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Žák popisuje základní stavbu a funkci lidského těla, rozdíly mezi pohlavími, jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve reprodukčním procesu ➤ Žák uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny, orientuje se v denním, pohybovém a stravovacím režimu ➤ Žák rozlišuje bezpečné a nebezpečné prostředí a chování, uplatňuje zásady správného 	<p>lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, základní orgány a jejich funkce</p> <p>péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava</p> <p>osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu</p>	<p>4. ročník</p> <p>4. a 5. ročník</p> <p>4. a 5. ročník</p> <p>Dopravní hřiště</p>	<p>Čj, Př, VI, Vv Průř. t.: OSV</p> <p>Čj, Př, PČ, Vv Průř. t.: OSV, EVO</p> <p>Průř. t.: OSV, MEV</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>situacích simulujících mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných 	<p>chování v nebezpečných situacích (přivolání pomoci)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Žák se orientuje v silničním provozu, zná a respektuje pravidla v roli chodce a cyklisty ➤ Žák se orientuje a chápe nebezpečí návykových látek a jejich vliv na zdraví ➤ Žák rozpozná příznaky běžných nemocí, orientuje se v užívání léků, dokáže poskytnout 1. pomoc ➤ Žák se orientuje v pohlavních odlišnostech jedinců 	<p>v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci</p> <p>situace hromadného ohrožení</p> <p>návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače</p> <p>péče o zdraví - nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika; reklamní vlivy</p> <p>partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina a partnerství, biologické a psychické</p>	<p>4. a 5. ročník</p> <p>4. a 5. ročník</p>	<p>Průř. t.: OSV, MEV</p> <p>SP, Vv</p> <p>Průř. t.: OSV, MEV, VDO</p>

Výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Poznámky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	a rozliší jednotlivé pohlavní orgány a jejich funkci, popisuje vývoj jedince, sexuální chování mezi lidmi, rozliší nebezpečí sexuálního zneužívání, osvojuje si dovednost říci ne	změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)		